

ಇಂತಿ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು

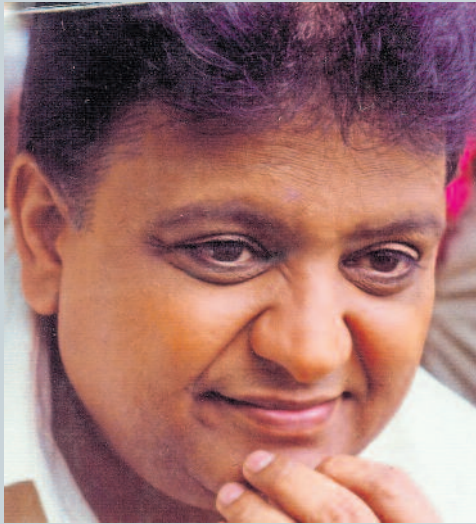
ತಂದೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಸೇರಿದ ಕೊನೇಟುಪ್ರೇಟದಲ್ಲಿ ಹರಿಕಥಾ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಎಸ್‌ಪಿಬಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಯೇ 1946ರಲ್ಲಿ. ಸಂಗೀತ ಎಸ್‌ಪಿಬಿಯಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಮತ್ತು ಕೊಳಲು ನುಡಿಸುವುದನ್ನು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಕಲಿತಿದ್ದರು. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಕಲಿತರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೊಂದು ಘನ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅರಿವಿನ ವಿನಯವೂ ಇತ್ತು. ಹಾಗೇ ಚಿತ್ರಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯದೇ ಪ್ರತಿಭೆ, ಕೌಶಲ ಹಾಗೂ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಅರಿವು ಇದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಅವರಿಗೆ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಲೆತ್ತರ ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಘಂಟಸಾಲಾ, ಪಿ.ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್, ಜೇಸುದಾಸ್ ಸೌಂದರ್‌ರಾಜನ್ ಇಂತಹ ಘಟಾನುಘಟಗಳೆಲ್ಲಾ ಚಿತ್ರರಂಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 'ಸಂಗೀತದ ವ್ಯಾಕರಣವೂ ತಿಳಿಯದ ಪುಡಿಹುಡುಗ' ಉಳಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವರು ಸಿನಿಮಾರಂಗಕ್ಕೆ 1966ರಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟರೂ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿ, 1969ರಲ್ಲಿ. ಎಂ.ಎಸ್. ವಿಶ್ವನಾಥನ್ ಎಸ್‌ಪಿಬಿಯವರ ಗಾಯನವನ್ನು ತುಂಬಾ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತುಂಬಾ ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟರು. ಇಳೆಯರಾಜ ಜೊತೆಯಾದಾಗ, ಮತ್ತು ರಜನಿಕಾಂತ್ ಹಾಗೂ ಕಮಲಾಹಾಸನ್ ಅವರಿಗೆ ಹಾಡಿದಾಗ ಎಸ್‌ಪಿಬಿಯ ಗ್ರಾಫ್ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಜಿಗಿಯಿತು. ಇಳೆಯರಾಜ ಜೊತೆ ಆರ್ಕೆಸ್ಟ್ರಾ ತಂಡವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಸುತ್ತಿ ಸಾವಿರಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನೀಡಿದರು. ಆಗ 'ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ರೈಲಿನಲ್ಲಿ, ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ರಿಸರ್ವೆಷನ್ ಇಲ್ಲದೆ ಹಸುಕರುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಕಂಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಯಾಣ' ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಬೇರೆ ಅನುಭವ. ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ದುಡ್ಡೂ ಕಡಿಮೆ. ಆದರೂ ಅವೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ನೆನಪುಗಳು. ಅಮೇಲೆ ಎ.ಆರ್. ರೆಹಮಾನರ ತಂದೆ ಆರ್. ಕೆ. ಶೇಖರ್ ಮೂಲಕ ಮಲಯಾಳಂ ಚಿತ್ರರಂಗಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರು.

ಆಗ ದೊಡ್ಡ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸಂಗೀತಗಾರ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಅನ್ನೋ ವಿಶ್ವಾಸ ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣ ಬಂದರೆ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಹಣ ಕಳುಹಿಸುವ ಹೊರೆ ತಪ್ಪುತ್ತಲ್ಲ ಅಂತ ನೆಮ್ಮದಿ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ಮೀರಿ ಅವಕಾಶಗಳು ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದವು.

ಕ್ಲಾಸಿಕ್ ಹೋಗೋದು ಕಷ್ಟ ಆಯಿತು. ಏನು ಮಾಡಲಿ ಅಂತ ಅಪ್ಪನನ್ನೇ ಕೇಳಿದರು. ಅಪ್ಪ ಕಥಾ ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದವರು. 'ನೋಡಪ್ಪ ನೀನು ತುಂಬಾ ಜಾಣ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದೀಯ. ಜೀವನಕ್ಕೆ ಯಾವುದನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಂತ ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ನಿಜ. ಎರಡು ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗಬೇಡ. ಯೋಚಿಸಿ, ನೀನೇ ಒಂದನ್ನು ಆರಿಸಿಕೋ,' ಅಂತ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಮಗನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಸಂಗೀತವನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಇರಲಿ ಅಂತ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಐದು ವರ್ಷ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು!

ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಮಿತಿ ಎರಡೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜ್ಞಾನವಿತ್ತು. ಹಿನ್ನೆಲೆ ಗಾಯನ ಅಂದರೇನು? ತನ್ನ ಪಾತ್ರವೇನು ಅನ್ನೋದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಗಾಯನ ಅಂದರೆ ಹೀಗಿರಬೇಕು ಅಂತ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟವರು

ಅವರೇ ಅಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಸಂಗೀತ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಅರಿವೂ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ನಿಲುವಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅವರು ಇಳೆಯರಾಜ ಅವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಒಬ್ಬ ಗಾಯಕನಿಗೆ ತನಗೆನು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. "ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಜಾಯ್ತು ಇರಬೇಕು. ಕೆಲವನ್ನು ನನಗೆ ಹಾಡೋದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಬೈರವಿ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಡನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಹಾಡಲು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಹಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಜೇಸುದಾಸ್, ಅಥವಾ

ಬಾಲಮುರಳಿಚ್ಯಪ್ಪ ಅಥವಾ ಈಗ ಉನ್ನಿ ಕೃಷ್ಣನ್ ಕೈಲಿ ಹಾಡಿಸಿ. ಈ ಹಾಡನ್ನು ನಾನು ಕೆಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಾಡೂ ಒಬ್ಬ ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶಕನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಕೂಸು. ಅವರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಾಯಕನ ಹಾಗೆ ಹಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ, 'ನೋಡಿ, ಇದು ನಾನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಕೂಸು. ಇದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಡಿಲೊಳಗೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಿ' ಎಂದು ನಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಂತೆ ನಮಗೆ ಅದನ್ನು ಸಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ತಪ್ಪೆಗೆ ಮಗುವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟು, ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀವೇ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಸತ್ಯಸಂಧತೆ ನಮಗಿರಬೇಕು" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅವರ ಮತ್ತೊಂದು ಗುಣ ಬೇರೆಯವರು ಹಾಡುವುದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾದುದನ್ನು ತಮ್ಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. "ಗೃಡ್ ಸಿನಿಮಾದ 'ತೇರೆ ಮೇರೆ ಸಪನೆ' ತುಂಬಾ ಸೊಗಸಾದ ಹಾಡು. ಅದರ ಬ್ಯಾಕ್‌ಗ್ರೌಂಡ್ ರಿಡಂ, ಅದರ ಒಂದು ಹಂ ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ. ಅದೊಂದು ಅದ್ಭುತವಾದ ರಚನೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ಹಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದ್ದೇ ಹಿಂದಿ ಸಿನಿಮಾ ಸಂಗೀತ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಫಿ" ಎಂದಿದ್ದರು.

ಒಳ್ಳೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಮುಖ ಗುಣ ಅಂದರೆ ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕೇಳುಗರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆ ದೃಶ್ಯ ಮೂಡಬೇಕು. ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕ ದೃಶ್ಯ ಮೂರ್ತಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ರಫಿಯವರಿಗೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಎಸ್‌ಪಿಬಿ ಅವರ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಗಾಯನ ನಟರ ನಟನೆಗೆ ತುಂಬಾ ಪೂರಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಿನ್ನೆಲೆಗಾಯನಕ್ಕೆ ಎಸ್‌ಪಿಬಿ ಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ್ ಅವರ ಸಿನಿಮಾದ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟಿನ ಭಾಗವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. 'ನಟನೆ ಶೇಕಡ 80. ಇನ್ನು ಉಳಿದದ್ದು ಹಾಡು ಮೂಡಿಸುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಬರೋದು. ಹಾಡು ಒಂದು ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವಷ್ಟು ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ನಟನೆಯ ಒಂದು ಅಂಗವೇ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಂತೆ' ಅಂತ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ್ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹಿನ್ನೆಲೆ ಗಾಯಕನಿಗೆ ತಾನು ಯಾರಿಗಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತೇನೆ, ಅವರ ಸೃಭಾವ ಏನು ಅನ್ನೋದರ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇರಬೇಕು. ಎಸ್‌ಪಿಬಿ ಹಾಡು ಕೇಳಿದರೆ ಸಿನಿಮಾದ ಹೀರೋ ಯಾರು ಅನ್ನೋದು ತಕ್ಷಣ ಗೊತ್ತಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ.